

Informasjon til nye gårdbrukere

Eidsberg
kommune

Skiptvet
kommune

Trøgstad
kommune

Rakkestad
kommune

Landbrukskontoret
Hobøl – Spydeberg - Askim

JORDBRUK.....	4
REGISTRERING	4
PRODUKSJONSTILSKUDD.....	4
REGIONALT MILJØPROGRAM - RMP.....	10
DET KAN GIS TILSKUDD TIL TILTAK SOM IVARETAR MILJØVERDIENE I KULTURLANDSKAPET OG BIDRAR TIL Å HINDRE ELLER REDUSERE FORURENSNING, ELLER RISIKOEN FOR FORURENSNING FRA LANDBRUKET. TILTAKET MÅ GÅ UTOVER DET EN KAN REGNE SOM NORMALT VED VANLIG JORDBRUKSDRIFT. FORSKRIFT OM TILSKUDD TIL SPESELLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET GJELDER FOR PROSJEKTER/TILTAK PÅ LANDBRUKSEIENDOMMER SOM LIGGER I LNF-OMRÅDET I KOMMUNEPLANENS AREALDEL ELLER OMRÅDE REGULERT TIL JORDBRUK, SAMT I OMRÅDER SOM ER VERNET PÅ GRUNN AV NATURVERN ELLER KULTURMINNER. TILSAGN OM TILSKUDD GIS PÅ GRUNNLAG AV BUDSJETTERTE KOSTNADSOVERSLAG. ENDELIG UTBETALING AV TILSKUDD GIS PÅ GRUNNLAG AV AVLAGT PROSJEKTREGNSKAP. TILSKUDDSSATSENE ER FORSKJELLIGE FOR DE ULIKE TILTAKENE, OG VARIERER OGSÅ FRA KOMMUNE TIL KOMMUNE, DA DE BYGGER PÅ LOKALE PRIORITERINGER. TA KONTAKT MED LANDBRUKSKONTORET I DIN KOMMUNE FOR MER INFORMASJON.....	11
KULTURLANDSKAPSTILTAK:	11
TILSKUDD TIL ØKOLOGISK JORDBRUK.....	13
INNOVASJON NORGE. BU-MIDLER	14
VELFERDSORDNINGER.....	16
TIDLIGPENSJONSORDNINGEN	16
LOV OM JORD.....	17
FORPAKTNING.....	17
JORDLEIE	17
HOLD AV DYR	18
REGULERING AV ERVERVSMESSIG HUSDYRHOLD	18
FLOGHAVRE	18
AUTORISASJONSBEVIS - PLANTEVERN	19
NYDYR KING/INNGREP I KULTURLANDSKAPET.....	19
ERSTATNING VED AVLINGSSVIKT	19
NATURSKADE.....	20
HVIS NOE DU EIER BLIR PÅFØRT SKADE ETTER EN NATURULYKKE, KAN DU I UTGANGSPUNKTET KREVE ERSTATNING TO STEDER:	20
1. GJENNOM VANLIG FORSIKRINGSORDNINGER 2. GJENNOM DEN STATLIGE ERSTATNINGSORDNINGEN	20
HVEM SOM ERSTATTER SKADEN AVHENGER AV OM DET SOM ER SKADET KAN FORSIKRES ELLER IKKE. STATENS NATURSKADEFOND DEKKER SKADE PÅ OBJEKT DET IKKE ER MULIG Å FORSIKRE MED EN PRIVAT FORSIKRINGSORDNING, SOM FOR EKSEMPEL Dyrka Mark, SteinmoLo, Private veier m.m. Skaden skal meldes til lensmannen, namsfogden eller en politistasjon med sivile rettspleieoppgaver. Skaden må meldes innen 3 måneder.	20
GJØDSELLAGER OG SILOANLEGG.....	20
HUSDYRGJØDSELSPREDNING.....	20
SKOGBRUK.....	22
OFFENTLIG SKOGFORVALTNING.....	22
SKOGFOND	22
TILSKUDD/NMSK.....	23
BRUK AV PLANTEVERN MIDLER I SKOG.....	23
AKTIVT SKOGBRUK KURS	24
VEILEDNING FRA LANDBRUKSKONTORET	24
SKOGEIERFORENINGER - ENTREPRENØRER.....	24

VILTFORVALTNING	24
KONTAKTINFORMASJON.....	25

JORDBRUK

Registrering

Kontakt landbruksforvaltningen i kommunen ved kjøp, forpakting eller leie av landbrukseiendom!

Produksjonstilskudd

Formålet med produksjonstilskudd er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsettinger Stortinget har trukket opp.

Vilkårene for å motta produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid står i forskrift 19. desember 2014 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket, med tilhørende rundskriv. Du finner til enhver tid gjeldende forskrift med rundskriv på Landbruksdirektoratets hjemmesider, www.landbruksdirektoratet.no, samt veiledningshefte som legges ut før hver søknadsomgang (20. januar og 20. august).

Registreringsdatoer for søknader om produksjonstilskudd er 1. januar og 31. juli med søknadsfrister hhv. 20. januar og 20. august. I dag skal søknad om produksjonstilskudd i all hovedsak gjennomføres på internett, www.landbruksdirektoratet.no. **Sørg for at du har tilgang til Altinn i god tid før søknadsfristen!**

Utbetalinger skjer i hhv. februar og juni påfølgende år.

20. august kan det søkes om:

- Tilskudd til husdyr, konvensjonelt og økologisk
- Areal- og kulturlandskapstilskudd, konvensjonelt og økologisk
- Tilskudd til dyr på beite

20. januar kan det søkes om:

- Tilskudd til husdyr, konvensjonell og økologisk drift
- Distrikts- og kvalitetstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker
- Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Grunnvilkår

For å kunne motta tilskudd må søker være et foretak registrert i Enhetsregisteret før søknadsfristen for den aktuelle søknadsomgangen. Informasjon om å etablere foretak finner du på www.altinn.no/no/hjelp-til-regelverk. Et foretak kan være organisert som et enkeltpersonforetak (ENK) eller andre former for selskapsdannelser som for eksempel ansvarlig selskap

(ANS/DA) eller aksjeselskap (AS). Organisasjonsnummeret må være knyttet mot en landbrukseiendom. Foretak som bare søker tilskudd til birøkt er unntatt fra kravet om at produksjonen må drives på landbrukseiendom.

Produsentnummer er nødvendig for å selge landbruksprodukter, det fås ved å kontakte landbruksforvaltningen i kommunen.

Vilkår

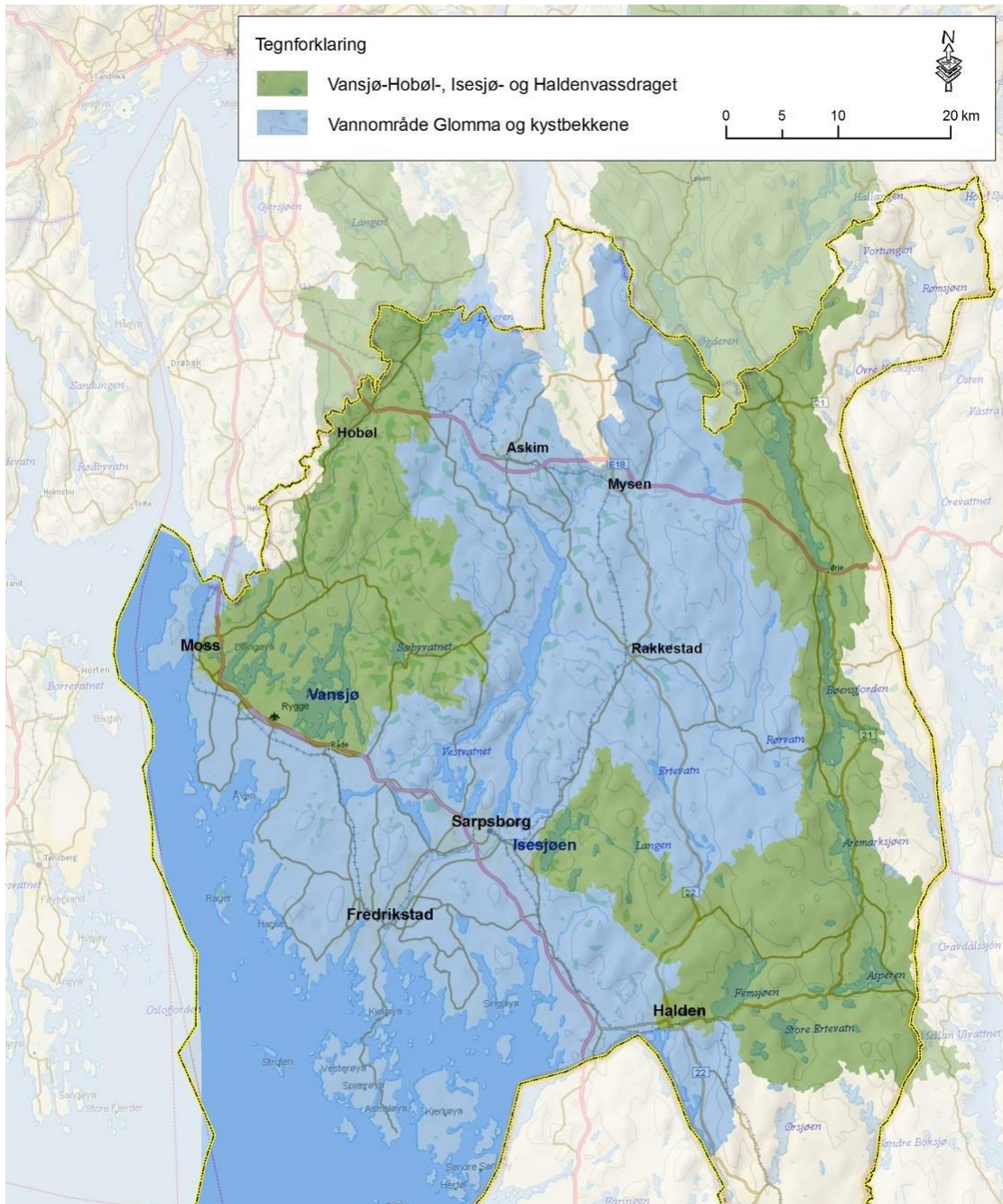
Et grunnleggende vilkår for å kunne motta tilskudd er at søker faktisk driver en reel jordbruksproduksjon. Det kan heller ikke gis tilskudd dersom det foretas inngrep som forringer kulturlandskapet. Langs vassdrag med årsikker vannføring skal det alltid være tilstrekkelig bred vegetasjonssone mellom jordbruksareal og vann for å motvirke avrenning til åpent vann under normal vannføring. Sonen må være på *minst* 2 meter målt fra vassdragets normalvannstand, og kan ikke jordarbeides.

Vilkår for fullt tilskudd

– bl a regionale miljøkrav, gjødslingsplan og sprøytejournal

I forskriftens § 11 første ledd heter det at «dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig driver eller har drevet sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes». Det innebærer at f eks brudd på regionale miljøkrav vil kunne føre til avkorting i tilskuddet.

I våre kommuner er det regionale miljøkrav som gjelder for de aller fleste. Det er fire vannområder i Østfold, med to sett regelverk. Kartet nedenfor viser hvordan fylket er inndelt i vannområder. De hvite områdene i øst og sør i fylket inngår ikke i noe vannområde, mens det hvite arealet rundt Øyeren inngår i vannområdet Øyeren. Det i Hobøl som drenerer til Hølenvassdraget (hvitt område i vest) inngår i vannområde Morsa, men er utenfor forskrift.

I EUs vanndirektivs første planperiode ble det satt i gang arbeid i Morsa og Haldenvassdraget. Dette er høyt prioriterte vassdrag som inkluderer den delen av Morsa som drenerer til Vansjø-Hobølvassdraget og Haldenvassdraget uten grensevassdragene. I disse områdene gjelder Forskrift om regionale miljøkrav i Haldenvassdraget, Vansjø-Hobølvassdraget og Isesjø, Oslo, Akershus og Østfold, 4.6.2013, med følgende miljøkrav i § 3.

1. Dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Ved pløying eller tilsvarende jordarbeiding om høsten, skal drågene ha permanent grasdekke.
2. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten.
3. Det skal være buffersone langs alle vassdrag som mottar avrenning fra jordbruksareal.
4. Arealer med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsrisikoklasse 3 og 4) skal ikke jordarbeides om høsten. Lett høstharving tillates likevel til

høstkorn på arealer som ikke er omtalt i miljøkrav punkt 1, 2 og 3.

Vannområdet Glomma Sør (for Øyeren) omfatter mange kommuner; Spydeberg, Askim, Trøgstad, Eidsberg, Skiptvet, Rakkestad, Fredrikstad, Sarpsborg, Hvaler, Halden og Råde. Med unntak av grensevasdragene til Haldenvassdraget og det som drenerer til Øyeren i Trøgstad og Spydeberg, gjelder Forskrift om regionale miljøkrav i vannområdene Glomma sør for Øyeren, Haldenvassdraget og Morsa, Østfold, 1.6.2011, med følgende miljøkrav i §3:

1. Dråg skal ikke jordarbeides om høsten. På areal med erosjonsrisiko 3 eller 4 som har mer omfattende jordarbeiding enn lett høstharving gjennom vinteren, skal drågene ha flerårig grasdekke.
2. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten.
3. Det skal være buffersone mot alle vassdrag som mottar avrenning fra jordbruksarealer.

Det heter videre at forskrift om gjødslingsplanlegging og forskrift om plantevernmidler §18 femte ledd skal følges. Dette gjelder alle som mottar produksjonstilskudd.

Gjødslingsplan

Det skal utarbeides gjødslingsplan før hver vekstsesong. Gjødslingsplanlegging har som formål å gi grunnlag for kvalitetsmessig god avling, begrense avrenning til vassdrag og tap til luft av næringsstoffer fra jordbruksarealer.

Gjødslingsplanlegging skal sikre en ressursmessig riktig utnytting av næringsstoffer i jordsmonnet og fra mineralgjødsel, husdyrgjødsel, slam og annen organisk og uorganisk gjødsel. Planen skal omfatte alt jordbruksareal som foretaket disponerer, med utgangspunkt i jordprøver som ikke er eldre enn 8 år (maks). Foretak med husdyr, eller foretak som får tilført husdyrgjødsel, slam eller annen organisk gjødsel, skal beregne forsvarlig mengde forbruk av dette for kommende vekstsesong. Det er viktig å ha tilstrekkelig spredeareal, og faktisk bruke hele arealet. I gjødslingsplanen skal denne mengden fordeles på jordbruksarealet i henhold til foretakets spredeareal og slamplan.

Gjødslingsplanen skal inneholde en kartskisse, med oppgitt målestokk, som tydelig viser skifteinndelingen. Planen skal settes opp skiftevis, og følgende opplysninger skal oppgis for hvert enkelt skifte:

- a) Jordbruksareal i dekar
- b) Jordart og jordanalyser for pH, fosfor, kalium og moldinnhold
- c) Fôrgrøde
- d) Årets vekst
- e) Forventa avlingsnivå pr. dekar
- f) Årets gjødslingsbehov for nitrogen, fosfor og kalium pr. dekar
- g) Husdyrgjødsel, slam og annen organisk gjødsel
 1. Type
 2. Mengde pr. dekar og antatt spredetidspunkt.
- h) Mineralgjødsel
 1. Type
 2. Mengde pr. dekar og antatt spredetidspunkt.

Gjødslingsbehovet skal avpasses etter følgende kriterier:

- a) Jordprøveresultater for fosfor, kalium og moldinnhold
- b) Vekst og gjødslingsnormer for distriktet
- c) Avlingsnivå ut i fra egne dokumenter eller anslåtte erfaringer for hvert enkelt skifte
- d) Fôrgrøde.

Dersom vekstforholdene avviker fra de forutsetningene som var når gjødslingsplanen ble laget, skal gjødslingsplanen justeres i samsvar med behovet.

Gjødslingsplan kan du lage selv f eks ved å benytte program som Skifteplan eller Jordplan, eller du kan bestille fra kommunen (gjelder Landbrukskontoret HSA, Rakkestad og Trøgstad kommune) eller Norsk Landbruksrådgivning.

Sprøytejournal

For yrkesmessig bruk av plantevernmidler, skal det føres sprøytejournal. Den skal inneholde opplysninger om på hvilket skifte og i hvilken kultur det sprøytes, skadegjørere, preparat, dosering og tidspunkt for sprøyting. Sprøytejournalens form er ikke bestemt, bruk gjerne kalender eller skjema. Noter underveis! Dersom andre sprøyter for deg, er det fortsatt ditt ansvar å ha sprøytejournal ved søknad om produksjonstilskudd.

Tilskudd til regionale miljøtiltak for jordbruket - RMP

Mange av vassdragene i Østfold er preget av forurensing, og kulturlandskapet gror igjen mange steder. Det er viktig at du som bonde tenker gjennom hvilke tiltak du kan bidra med på din gård for å gjøre noe med dette. Regionale miljøtilskudd er årlige tilskudd du kan søke på, for tiltak som reduserer forurensing og fremmer verdiene i kulturlandskapet. Tilskuddene er ment som betaling for utført skjøtselsarbeid i kulturlandskapet eller som en erstatning for økt risiko eller lavere avling. Det finnes tiltak som passer i ulike produksjoner og områder. Ved å gjennomføre rett miljøtiltak på rett sted vil landbruket bidra til renere vassdrag og til å vedlikeholde et åpent kulturlandskap med biologisk mangfold og kulturminner.

Tiltak for å redusere avrenning fra jordbruksareal:

- areal som ikke jordarbeides om høsten
- direktesådd høstkorn
- høstharving
- fangvekster, sådd sammen med vekster eller etter høsting
- grasdekte vegetasjonssoner (tilsådd 6 meters bredde)
- grasdekte vannveier (tilsådd 6 meters bredde)
- gras på erosjonsutsatt eller flomutsatt areal
- stubb i flomutsatte og vassdragsnære områder
- vedlikehold av fangdammer
- utsatt omlegging av eng
- skjøtsel av miljøareal

Tiltak for å redusere bruk av kjemiske plantevernmidler:

- ugrasharving (på konvensjonelt areal)

Kulturlandskapsordningene skal forhindre gjengroing, tap av biologisk mangfold og kulturminner, samt legge til rette for ferdsel. Disse utfordringene imøtekommes med tilskudd til følgende ordninger:

- beite av verdifullt jordbrukslandskap
- skjøtsel av særegne landskapselementer
- drift av beitelag
- skjøtsel av slåttemark
- skjøtsel av styvingstrær
- slått av biologisk verdifulle arealer
- beite av biologisk verdifulle arealer
- bevaringsverdige husdyrraser
- skjøtsel av gravminne
- skjøtsel av gravfelt
- slått og skjøtsel av automatisk fredete kulturminner

- slått og skjøtsel av steingjerde, allè, skigard mm
- skjøtsel av rydningsrøyser
- skjøtsel av kulturhistoriske områder
- årlig vedlikehold av ferdselsårer i jordbruket

Tilskuddsordningen gjelder for foretak som er berettiget produksjonstilskudd. Fylkesmannen utarbeider årlig et veiledningshefte for tilskuddsordningen, les dette godt før du søker! Søknaden sendes elektronisk via Altinn, med frist 31. oktober. Foreløpige satser fastsettes før søknadsfrist, men endelige satser beregnes ut fra disponibel ramme og antall søknader i fylket. Satsene kan derfor variere noe fra år til år. Ta kontakt med kommunen om du trenger hjelp til søknaden!

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Det kan gis tilskudd til tiltak som ivaretar miljøverdiene i kulturlandskapet og bidrar til å hindre eller redusere forurensning, eller risikoen for forurensning fra landbruket. Tiltaket må gå utover det en kan regne som normalt ved vanlig jordbruksdrift. Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket gjelder for prosjekter/tiltak på landbrukseiendommer som ligger i LNF-området i kommuneplanens arealdel eller område regulert til jordbruk, samt i områder som er vernet på grunn av naturvern eller kulturminner. Tilsagn om tilskudd gis på grunnlag av budsjetterte kostnadsoverslag. Endelig utbetaling av tilskudd gis på grunnlag av avlagt prosjektreknskap. Tilskuddssatsene er forskjellige for de ulike tiltakene, og varierer også fra kommune til kommune, da de bygger på lokale prioriteringer. Ta kontakt med landbrukskontoret i din kommune for mer informasjon.

Tiltak som faller inn under denne ordningen kan deles i *kulturlandskapstiltak* og *miljøtiltak*.

Kulturlandskapstiltak:

Holde gammel kulturmark i hevd:

Hogst, rydding og tynning av kratt og skog. Slått, beiting, inngjerding. Lyngbrenning.

Bevare og fremme biologisk mangfold:

Dammer, bekker, kantsoner og gamle kulturplanter.

Øke tilgjengelighet og ferdsel:

Hogst og rydding av kratt og skog. Skilting og merking. Grøfting, drenering, gjerde. Sti/turvei, gangbru m.m. for å bedre tilgjengelighet til kulturminner/kulturmiljøer.

Bevare kulturminner og kulturmiljøer:

Skjøtsel av boplasser, gravhauger, hustuffer, jakt- og fangstplasser. Rydding av vegetasjon. Skjøtsel og restaurering av veier. Restaurering og skjøtsel av mindre hus som ikke er i bruk

Bevare freda og verneverdige bygninger:

Reparasjoner ved å bevare mest mulig av opprinnelige bygningselementer utvendig

Investeringsiltak for organisert beitebruk:

Sorteringsanlegg, sperregjerde

Miljøtiltak:

Økologiske rensertiltak:

Vegetasjonssoner, fangdammer og våtmarker.

Tekniske miljøtiltak:

Hydrotekniske anlegg (bl.a. utbedring i bakkeplaneringsområdene). Høytørkeanlegg (erosjonsutsatt areal), oppsamlingsanlegg for avløp fra veksthus.

Miljøplantinger:

Klimaplanting/leplanting, landskapsplanting.

Miljøretta omlegging i kornområder:

Omstillingsstøtte, årlig arealstøtte og støtte til utviklingstiltak - i forbindelse med omlegging fra korn til gras på arealer med stor erosjonsrisiko.

Hvem kan søke?

Foretak som oppfyller vilkårene til produksjonstilskudd og avløsertilskudd kan søke om SMIL-midler. Det vil si at søker må ha gjødslingsplan og sprøytejournal. I tillegg må man ha kart over jordbruksarealene foretaket til en hver tid disponerer, samt andre arealer som foretaket disponerer eller som er av betydning for eller som er påvirket av jordbruksdriften. Kulturminner, områder som er viktige for biologisk mangfold, arealer med risiko for tap av jord og næringsstoffer og andre forhold av miljømessig betydning skal være kartfestet og beskrevet.

Søknad skrives på skjema utarbeidet av Landbruksdirektoratet. Skjemaet fås ved henvendelse til landbruksforvaltningen i kommunen, men er også tilgjengelig på Landbruksdirektoratets nettside www.landbruksdirektoratet.no.

Søknaden sendes til kommunen. **Husk å søke om midler før tiltaket settes i gang.** Enkelte kommuner har søknadsfrister for SMIL-ordningen.

Sammen med søknaden skal det legges ved en plan der miljøtiltaket beskrives og kartfestes, og der det redegjøres for målene med prosjektet eller tiltaket. Når prosjektet eller tiltaket er gjennomført, skal det sendes inn dokumentasjon på at det er gjennomført i henhold til vilkår gitt i vedtaksbrev.

Tilskudd til drenering

Tilskudd kan gis til drenering av tidligere grøftet jordbruksareal. Med søknaden må det leveres grøfteplan med kart, samt miljøplan trinn 2 eller tilsvarende miljøinformasjon der tiltaket og virkningen av tiltaket er beskrevet.

Tilskudd kan ikke gis der tiltaket medfører vesentlig skade for annen eiendom og naturmangfold, vesentlig fare for flom og vannforurensning eller fare for skade på automatisk fredede kulturminner. Tilskudd kan heller ikke gis der tiltaket er påbegynt før tilskudd er innvilget.

Tilskudd til drenering av jordbruksjord, avgrenset til systematisk grøfting, profilering og omgraving utgjør 1 000 kroner per dekar. Ved annen grøfting kan det gis 15 kroner per løpemeter grøft begrenset oppad til 1 000 kroner per dekar.

Tilskudd til økologisk jordbruk

Det gis tilskudd for antall husdyr og dekar areal som er omlagt til økologisk produksjon jf. forskrift om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer. Produksjonen må være godkjent av Debio. Tilskuddet er samordnet med og omfattet av samme regelverk som øvrige produksjonstilskudd.

Tilskudd til økologisk produksjon kommer i tillegg til ordinært produksjonstilskudd.

På www.debio.no finnes informasjon om regelverk for økologisk drift. I Norge er økologisk matproduksjon regulert av økologiforskriften . Denne er fastsatt av Landbruks- og matdepartementet, og er basert på EU-standarden for økologisk produksjon. Mattilsynet er tilsynsmyndighet, og har delegert ansvaret for dette tilsynet til Debio. I samarbeid med Debio har Mattilsynet utviklet tre veiledere til regelverket for økologisk produksjon. To av disse omhandler landbruksproduksjon.

Innovasjon Norge. BU-midler

Over Jordbruksavtalen avsettes det hvert år midler til bygdeutvikling (Bygdeutviklingsfondet). BU-midlene er det viktigste økonomiske virkemidlet i jordbruksavtalen for å få til næringsutvikling i, og i tilknytning til jordbruket. Det meste av midlene tildeles på fylkesnivå, og administreres av Innovasjon – Østfold og Fylkesmannen i Østfold, område landbruk.

Landbruksdepartementet fastsetter overordnet forskrift, mens fylkesmannen lager en handlingsplan for bruken av BU-midlene. Handlingsplanen er grunnlaget for bruken av Bygdeutviklingsmidler (BU-midler) og for arbeidet med næringsutvikling i Østfold-landbruket.

BU-midlene kan brukes til investering i **tradisjonelt jordbruk og utvikling av tilleggsnæringer**. Kvinner og ungdom er prioriterte målgrupper.

Det kan gis støtte til:

- **Etablererstipend**

Tilskudd for å gi etablerere gunstige startvilkår for utvikling av egen virksomhet innenfor tilleggsnæring. Stipendet knyttes til to faser:

1. Utviklingsfasen. Utvikle forretningsidé, markedsundersøkelser o.l.
2. Etableringsfasen. Oppstart av virksomheten

- **Bedriftsutvikling**

Tilskudd til videreutvikling av virksomheter, for eksempel produktutvikling, testsalg, styrking av kompetanse og markedsføring. Investeringer

- **Tilskudd og/eller rentestøtte for lån til investeringer** i bl.a. nybygg og ombygging av driftsbygninger i tradisjonelt landbruk og i tilleggsnæringer, samt produksjonsutstyr av varig karakter i tilknytning til disse bygningene.

Rentestøtte kan gis som støtte til lån opptatt i forbindelse med investeringer. Støtten utbetales hvert halvår fra det er levert ferdigattest og i 15 år som et serielån. Rentestøtteprosenten fastsettes årlig.

Videre kan det gis tilskudd til etablering av felt for juletre/pyntegrønt, kvalitetstiltak i fruktfelt.

- **Tilskudd ved generasjonsskifte**

Tilskudd til landbrukseiendommer der det trengs mindre investeringer i forbindelse med generasjonsskifte for å opprettholde drift i tradisjonelt landbruk eller tilleggsnæring.

- **Andre tiltak**

Tilskudd til andre tiltak dersom de er i samsvar med formålet med BU-midlene.

Velferdsordninger

Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid.

For å få tilskudd må utregnet avløsertilskudd etter antall dyr være minst kr 5.000,- pr. år. Avløseren må være fylt 15 år, og kan ikke ha næringsinntekt fra foretaket. Ektefelle/samboer kan ikke være avløser. Maksimalt avløsertilskudd er basert på dyretallet per 1.1. ved inngangen av avløssåret. Når året er slutt kan foretaket søke om utbetaling av tilskuddet, på grunnlag av utgiftene foretaket har hatt til avløsning.

Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.

Husdyrprodusenter kan gis tilskudd hele året mens plante- og honningprodusenter kan gis tilskudd i perioden 15. april til 1. oktober. Avløseren må være over 15 år. Tilskuddet varierer etter produksjonsomfang. Frist for søknad er 3 mnd. etter siste avløste dagen som gir rett til refusjon. Utgifter til avløser må dokumenteres.

Det er krav om at bruker har næringsinntekt på minst ½ G fra foretaket. Etter søknad kan det gis dispensasjon fra dette kravet.

Tidligpensjonsordningen

- Ordningen skal bidra til å lette generasjonsoverganger i jordbruket, og ordningen er rettet mot de som har hatt hoveddelen av sine inntekter fra jord- og skogbruk. Det er kun brukeren som kan utløse tidligpensjon. Med bruker menes eier eller forpakter av landbrukseiendom, og ektefelle, samboer eller partner. For å kunne utløse tidligpensjon kreves det bl.a. at: Jordbrukere som har fylt 62 år og som har drevet jordbruk i minst 15 år, kan motta tidligpensjon. Men det stilles krav til inntekt i en referanseperiode på fem år. Dette gjelder både næringsinntekt fra foretaket og annen inntekt. Det er også forutsatt at landbrukseiendommen er overdratt til ny eier. Ny eier kan ikke være ektefelle/samboer.

Kort oversikt over absolutte vilkår for tidligpensjon:

For å motta enbrukerpensjon kreves det at:

Bruker må ha fylt 62 år før utbetaling kan starte.

Landbrukseiendommen må være overdratt til ny eier eller forpaktningssavtale må være oppsagt.

Bruker må ha drevet jordbruk i minst 15 år.

Næringsinntekt fra jordbruk/gartneri og skogbruk må ha vært minst kr 90 000 i årsgjennomsnitt i referanseperioden.

Minst 25 prosent av næringsinntekt fra jordbruk/gartneri og skogbruk skal være inntekt fra jordbruk/gartneri.

Minst 67 prosent av samlet inntekt må være næringsinntekt fra jordbruk/gartneri og skogbruk.

Eller:

Brukers og ektefelles/samboers samlede næringsinntekt fra foretaket må utgjøre minst 50 prosent av brukers og ektefelles/samboers samlede inntekter

Lov om jord

Dyrket og dyrkbar jord kan i utgangspunktet ikke nyttes til formål som ikke tar sikte på jordbruksproduksjon. Det må gis samtykke til omdisponeringen. §§ 9 og 12 omhandler omdisponering og fradeling.

Søknader om fradeling som ikke er å regne som stedbunden næring skal også behandles som en dispensasjonssak etter plan og bygningsloven.

Det er ikke nødvendig med omdisponeringssamtykke til våningshus og vanlige driftsbygninger i landbruket. . Kårbolig må ha omdisponeringstillatelse på dyrket mark. Landbruksforvaltningen i kommunen skal se på plassering av alle bygninger.

Forpaktning

Alle forpaktningsavtaler skal godkjennes av landbruksforvaltningen. Omfatter alle leieforhold der bygg/anlegg er med i avtalen. Forpaktningstida skal være minst 5 år.

Jordleie

Alle jordleiekontrakter skal nå være av 10 års varighet, og kan ikke sies opp av utleier i leieperioden. Det kan søkes kommunen om dispensasjon fra denne bestemmelsen i gitte tilfeller. Kopi av leiekontrakter skal sendes kommunen.

Bo og driveplikt

Normalt gjelder følgende ved overtakelse av en landbrukseiendom:

- Det er driveplikt for eier i hele eierperioden. Driveplikten kan oppfylles personlig eller ved bortleie. Leiekontrakten skal være av 10 års varighet, og kan ikke sies opp av utleier i leieperioden. Det kan søkes kommunen om dispensasjon fra denne bestemmelsen.

- Konesjonsfri overtakelse (egenerklæring): Den nye eieren må bosette seg på eiendommen innen 1 år og bo der i minst 5 år eller søke konesjon.
- Overtakelse ved odelsløsning: Samme som ved konesjonsfri overtakelse.
- Konesjonspliktig overtakelse; kommunen vurderer i hvert enkelt tilfelle om det er nødvendig med boplikt og personlig boplikt.
- Det kan ved konesjonssøknad søkes om fritak fra boplikten. Dette gjelder både de som overtar konesjonsfri eiendom og de som erverver eiendom ved konesjon.

Hold av dyr

Det er forskrifter for hold av hest, storfe, svin, småfe, høns og kalkun, pelsdyr. Formålet med forskriftene er å legge til rette for god helse og trivsel for dyra ved at det tas hensyn til dyras naturlige behov.

Mattilsynet kontrollerer at lover og forskrifter blir overholdt. Ombygging og nybygging av husdyrrom skal meldes til Mattilsynet før igangsetting. Det skal ikke settes inn dyr før godkjenning foreligger. http://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/.

Regulering av ervervsmessig husdyrhold

Uten tillatelse fra Mat- og Landbruksdepartementet kan ingen etablere eller drive anlegg for ervervsmessig svine- og fjørfehold med større besetninger enn det som i forskrift er fastsatt som grense for konesjonsfri drift.

Gjødslingsplaner

Landbruksforvaltningen og Norsk Landbruksrådgivning kan ta på seg oppdrag med å sette opp gjødslingsplaner. Bestill gjerne om høsten eller tidlig på vinteren i forveien, planen skal være ferdig før vekstsesongen, og før innkjøp av gjødsel.

Floghavre

Er det floghavre på eiendommen du har overtatt? Ta kontakt med Landbruksforvaltningen i kommunen dersom du er usikker. Vi har oversikt over eiendommer som er registrert med floghavre. Floghavre er det verste ugras du kan få på eiendommen, og som eier/driver har du plikt til å bekjempe det. Dette er hjemlet i egen lov. *Matloven og Forskrift om floghavre av 19.12.2003* fastslår at eier og bruker skal holde eiendom fri for floghavre. Se www.lovdatab.no.

Autorisasjonsbevis - plantevern

Det **kreves autorisasjonsbevis** for å kjøpe og bruke plantevernmidler. Studieforbundet næring og samfunn <http://www.naeringogsamfunn.no/> arrangerer nødvendige kurs og praksisdager. Mattilsynet ordner med utstedelse av bevis. Beviset er gyldig i 10 år og må fornyes med kurs og prøve.

Nydyrking/inngrep i kulturlandskapet

Søknad om godkjenning av plan skal sendes Landbruksforvaltningen før anleggsstart. Ved behandling legges det særlig vekt på hvilken virkning nydyrkingen har på natur og kulturlandskapsverdiene. Muligheter for funn av fortidsminner skal avklares. Det skal også legges vekt på å sikre driftsmessige gode løsninger. Ved større inngrep, dvs. nydyrking på arealer større enn 50 daa, kreves det at det lages en konsekvensutredning av tiltaket.

Oppfylling på landbruksarealer er stort sett søknadspliktig. Ta kontakt med kommunen med en gang som vurderer om tiltaket om tiltaket skal behandles etter jordloven, om det skal behandles som tillatelse til tiltak, dispensasjon etter plan eller om det er nødvendig med reguleringsplan.

Erstatning ved avlingssvikt

Katastrofeordningen for planteproduksjon gir erstatning for avlingsreduksjon som skyldes klimaskader. Totalavlingen på gården må være under 70 % av et gjennomsnittsår. Søknadsfrist er 31. oktober, men søker plikter å melde mistanke om avlingssvikt så snart som mulig i vekstsesongen. Vinterskader på eng må meldes inn straks og deretter utbedres før 15. juni. Søknadsfrist for erstatning for vinterskader på eng er 15. juli.

Naturskade

Hvis noe du eier blir påført skade etter en naturulykke, kan du i utgangspunktet kreve erstatning to steder:

1. Gjennom vanlig forsikringsordninger
2. Gjennom den statlige erstatningsordningen

Hvem som erstatter skaden avhenger av om det som er skadet kan forsikres eller ikke. Statens naturskadefond dekker skade på objekt det ikke er mulig å forsikre med en privat forsikringsordning, som for eksempel dyrka mark, steinmolo, private veier m.m. Skaden skal meldes til lensmannen, namsfogden eller en politistasjon med sivile rettspleieoppgaver. Skaden må meldes innen 3 måneder.

Gjødsellager og siloanlegg

- Reguleres av **Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav.**
- Gjødsellager skal ha tilstrekkelig kapasitet slik at all gjødsel kan spres innenfor tillat periode.
- Lagringskapasiteten skal være minimum 8 måneder, helst 12 måneder.
- Ved nybygg, utvidelse og utbedring av gjødsellager og siloanlegg skal kommunen godkjenne planen før arbeidet kan gjennomføres. Når prosjektet er fullført skal det kontrolleres og godkjennes av kommunen.

Husdyrgjødselspredning

- Spredning skal så langt som mulig skje i perioden fra våronnsstart til 1. september.
- Spredning uten nedmolding / nedfelling på eng og annen grøde bør gjøres så tidlig i vekstsesongen at det er mulighet for betydelig gjenvekst som høstes eller beites, og **skal gjøres senest 1. september.**
- Det er ikke tillatt å spre husdyrgjødsel på snødekt eller frossen mark. I perioden fra og med 1. november til og med 15. februar er det ikke tillatt å spre husdyrgjødsel.
- Husdyrgjødsel spredd på åpen åker skal moldes ned straks, og senest innen 18 timer etter spredning.
- Maksimalmengde tilsvarende 17 kg tot. N/daa og vekstsesong.
- Det skal tas rimelig hensyn til luktulemper og ulemper ved partikkelspredning ved spredning av husdyrgjødsel i nærheten av boliger.
- Kommunen kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra denne forskriften.

Avløpsslam

Avløpsslam kan kun spres på arealer som fra før ikke har høye konsentrasjoner av tungmetaller. I enkelte områder kan disse finnes naturlig i jordsmonnet. Kommunen har oversikt over dette.

Ta kontakt med kommunen når du har inngått avtale om å motta avløpsslam. Det skal utarbeides en søknad med kart som viser mellomlagringssted, spredningsarealer, drikkevannskilder og badevann. Spesifikasjoner av slammet skal også vedlegges. Det er viktig at mellomlagringsstedet ikke ligger for nært boliger i området og at en unngår direkte overflateavrenning.

Søknaden skal godkjennes av Helsehuset i Indre Østfold som ligger i Askim.

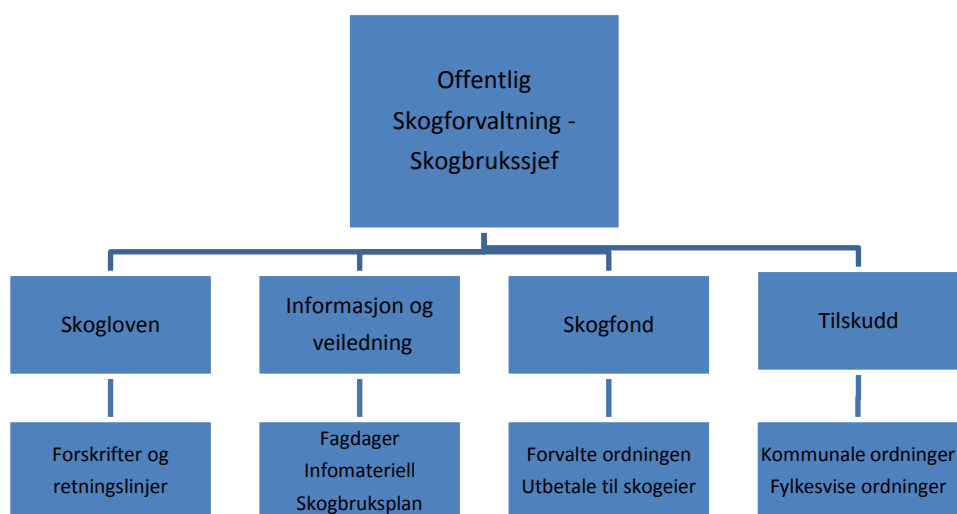
Avløpsslam inneholder vanligvis store mengder fosfor. Det er derfor en forutsetning at en har ferske jordprøveopplysninger på spredearealene og at det utarbeides gjødselplaner der slammet inngår.

SKOGBRUK

Offentlig skogforvaltning

I alle kommuner er det som regel en eller flere personer som jobber med skogfaglige oppgaver.

Skogbrukssjefen forvalter offentlige tilskudd til skogbrukstiltak. I tillegg skal det påses at skogbruket i området drives i henhold til skoglovens bestemmelser. Det drives også skogfaglig råd og veiledning.

Skogloven

Skogbruk er en langsiktig næring med omløp på 70 - 120 år. Det dagens eiere gjør eller ikke gjør av skogtiltak, vil prege eiendommen over årtier. Derfor er det viktig at alle skogbrukstiltak blir utført i overensstemmelse med de sentrale målsettinger for skogbruk og de gjeldene regler for hvordan skogen skal stelles. **I skogloven og forskrifter hjemlet i loven**, finnes det mange bestemmelser som skogeieren må forholde seg til. Det vises også til sertifiseringsordningen "Levende skog Standarder".

Skogfond

Skogfond er pliktig avsetning for å sikre finansieringen av et bærekraftig skogbruk på eiendommen. Detaljer finner dere i Forskrift om skogfond o.a.

Alle skogeiendommer har egen konto som disponeres av skogeier, men forvaltes av skogbrukssjefen.

I utgangspunktet skal det ved all hogst trekkes skogfond når virke selges. Satsen kan justeres mellom 4 – 40 % av brutto virkesverdi.

Skogfondsmidler som står på skogeiers skogfondskonto gir ikke rente avkastning direkte til skogeier. Rentene brukes til fellestiltak i skogbruket på lokalt og regionalt nivå.

I henhold til Skogloven har skogeiere en foryngelsesplikt.

Skogfond er lønnsomt å bruke.

Den delen av tømmerverdien som blir satt av til skogfond beregnes ikke som skattepliktig inntekt. Beskatning skjer kun når pengene tas ut fra fondet.

Hele 85 % av uttaket er skattefritt.

Tiltak skogfond kan benyttes til:

- Skogkulturtiltak (for eksempel foryngelse av skog, ungskogpleie, forhåndsrydding, stammekvisting, gjødsling og grøfterensk).
- Bygging og ombygging av skogsveier og velteplasser.
- Vedlikehold av skogsbilveier.
- Miljøtiltak.
- Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer.
- Forsikring av skog.
- Investeringer i bioenergitiltak.
- Oppmerking av eiendomsgrenser.
- Kursmateriell og kursavgift for kurs knyttet til skogbruk
- Skogbruksplanlegging

For fullstendig oversikt, ta kontakt med skogbrukssjefen i kommunen, eller se egne skogfondsbrosjyrer.

Tilskudd/NMSK

Det er i henhold til Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i skogbruket utarbeidet retningslinjer for tilskuddsordninger i kommunene. I tillegg kan det være egne ordninger på fylkesnivå. Ta kontakt med skogbrukssjefen for gjeldene satser og vilkår.

Bruk av plantevernmidler i skog

For felt større enn 15 daa som skal sprøytes med traktorutstyr eller helikopter, må det meldes inn til landbruksforvaltningen i kommunen innen 1. september året før det skal sprøytes.

Aktivt Skogbruk Kurs

Det arrangeres kurs i regi av Skogbrukets kursinstitutt. For kursoversikter og priser, se internettsiden – www.skogkurs.no

Veiledning fra landbrukskontoret

Den som forvalter regelverket for skogbruket i kommune kan bidra med gratis råd og veiledning. Hvis du som ny skogeier er interessert i en befarings i skogen sammen med en representant for skogbruksmyndighetene, avtaler vi gjerne et passende tidspunkt.

Vi minner om at bygging av landbruksvei er søknadspliktig.

Skogeierforeninger - entreprenører

Når det gjelder å få utført det nødvendige skogsarbeidet som planting, ungskogpleie, tynning og sluttavvirkning, må det tas kontakt med for eksempel skogeierforeningen eller entreprenører. I våre områder opererer både Viken Skog, Glommen Skog, SB-skog og Nortømmer. Alle har lokale skogbruksledere. I tillegg er det noen lokale entreprenører.

VILTFORVALTNING

Av arbeidsoppgavene innen viltforvaltning kan nevnes:

- Utøve den myndighet som er tillagt kommunen etter viltloven med forskrifter. Noen hjemler er flyttet over til naturmangfoldloven.
- Utarbeide forvaltningsplaner/forskrifter for å åpne for jakt på bever, elg, rådyr og hjort.
- Godkjenne driftsplaner for bever, elg, rådyr og hjort.
- Utstede fellingstillatelser for bever, elg, rådyr og hjort.
- Fallviltordningen – ettersøk og avlivning av skadet vilt.
- Administrere viltfondet
- Avholde jegerprøver
- Nye viltarter – mårhund og villsvin

Kontaktinformasjon

Bioforsk

Fagartikler og forskning innenfor landbruk og miljø.

www.bioforsk.no

Brønnøysundregisteret

Registrer og søk etter foretak.

www.brreg.no

Debio

Debio kontrollerer og godkjenner økologisk produksjon i Norge. Garantist for at varer merket med Ø-merket er produsert på en miljøriktig og bærekraftig måte.

www.debio.no

Eurofins

For analyse av f. eks. grovfôr, vann, jord/planter og kornavregning.

www.eurofins.no

Felleskjøpet

Felleskjøpet er en av leverandørene av driftsmidler til norsk landbruk.

www.felleskjopet.no

Fylkesmannen i Østfold

Landbruksavdelingen finner du under "Landbruk og mat».

<http://fylkesmannen.no/Ostfold>

Glomma Sør

Vannområdet Glomma sør består av kommunene: Askim, Spydeberg, Trøgstad, Eidsberg, Skiptvet, Rakkestad, Råde, Halden, Sarpsborg, Fredrikstad og Hvaler. Vannområdet organiserer vannforvaltningsarbeidet i områder som drenerer til Glomma fra Øyeren i nord til Oslofjorden i sør.

<http://glomma-sor.no/>

Gårdskart fra Skog og landskap

For bl. a gårdskart og erosjonskart til bruk i tilskuddsforvaltningen. Arealet som er registrert her, er utgangspunkt for tildeling av tilskudd.

www.skogoglandskap.no/kart/gardskart_pa_internet

Hjorteviltregisteret

For statistikk og rapporter om f eks skutt elg, rådyr, hjort og bever.

www.hjortevilt.no

Landbrukstjenester

Indre Østfold:

Andelslag hvor medlemmene er gårdbrukere fra kommunene Spydeberg, Hobøl, Skiptvet, Askim, Trøgstad, Marker, Eidsberg og deler av Aurskog Høland.

Marit Strøm: marit.strom@n-lt.no

www.landbrukstjenester.no/Oversikt-medlemslag/%D8stfold/cid/5739/

Østfold:

Andelslag hvor medlemmene er gårdbrukere fra hovedsaklig kommer fra følgende kommuner: Aremark, Rakkestad, Halden, Sarpsborg, Fredrikstad, Hvaler, Råde, Rygge, Moss og Svindal. Noen fra Eidsberg bruker disse.

<http://ostfold.landbrukstjenester.no/>

Innovasjon Norge

Tilbyr tjenester innenfor finansiering, kompetanse, rådgivning, nettverk og eksponering. Mye å hente på landbrukssiden.

www.innovasjonnorge.no

www.innovasjonnorge.no/Landbruk/

Kommunenes hjemmesider

www.eidsberg.kommune.no, www.trogstad.kommune.no, www.skiptvet.kommune.no,
www.askim.kommune.no, www.spydeberg.kommune.no, www.hobol.kommune.no;
www.rakkestad.kommune.no

Matmerk - KSL – kvalitetssikring i landbruket

Landbruksnæringens egne kvalitetssystem, Kvalitetssystem i landbruket (KSL). Det dekker alle typer matproduksjon på norske gardsbruk, og stiller krav til hvordan produksjonen skal gjennomføres og hva som skal dokumenteres.

www.kslmatmerk.no

Landbrukskontoret Hobøl, Spydeberg og Askim

Her skal du finne relevant informasjon og nyheter i forhold til gårdsdrift/-bruk og viltforvaltning. Vi har også egen Facebook-side, «lik» oss gjerne!

www.landbrukhsa.no

Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matdepartementet har ansvar for matpolitikk og landbrukspolitikken.

www.regjeringen.no/nb/dep/lmd

Levende skog

Levende Skog er et samarbeidsprosjekt mellom skogbruk, skogindustri, fagbevegelse, friluftslivsorganisasjoner og miljøorganisasjoner for å fremme et bærekraftig skogbruk med god balanse mellom de tre aspektene skogproduksjon, miljøvern og sosiale interesser.

www.levendeskog.no

Mattilsynet

Mattilsynet forvalter alle lovene som omhandler produksjon og omsetning av mat, matkjeden fra jord og fjord til bord. Dette omfatter alle virksomheter innen primærproduksjon, næringsmiddelindustri og småskalaproduksjon, importører, dagligvarebutikker og alle typer serveringssteder. Har også tilsyn med veterinærer og annet dyrehelsepersonell, med de som behandler biprodukter (for eksempel slakteavfall), og med alle som holder dyr (også private).

www.mattilsynet.no

Morsa – vannområdeutvalg for Vansjø-Hobølvassdraget

Morsa er utpekt av miljøverndepartementet som et pilotprosjekt for praktisk gjennomføring av EUs Rammedirektiv for vann. Vannområdet omfatter kommunene Enebakk, Ski, Vestby, Ås, Frogn, Spydeberg, Hobøl, Våler, Moss, Rygge og Råde. www.morsa.org

Norsk Landbruksrådgivning.

Tidligere Forsøksringen. Faglig bindeledd mellom praktisk landbruk og landbruksforskningen.

www.lr.no

Norsk Landbruksrådgivning SørØst

Driver lokal forsøksvirksomhet og tilbyr individuell rådgiving og kunnskapsformidling til gårdbrukere i Østfold og Follo. Ta kontakt for bl. a. gjødselplanlegging.

www.sorost.no

Reiseliv Indre Østfold

Den offisielle reiseportalen for Indre Østfold.

www.visitindre.no

Skogbrukets kursinstitutt

Skogbrukets Kursinstitutt (Skogkurs) skal gi næringsaktører og forvaltning mulighet til å tilegne seg kompetanse og å identifisere nye og videreutvikle eksisterende virksomheter og produkter. Legger vekt på å fremme tiltak for barn og ungdom.

www.skogkurs.no

Landbruksdirektoratet

For søknader, skjemaer, veiledninger og informasjon angående tilskudd, avlingsskadeerstatning, regelverk, kvoter, frister, statistikk, frister osv.

www.landbruksdirektoratet.no

Utmarksavdelingen i Østfold og Akershus

Utmarksavdelingens består av personer med faglig kompetanse innen biologi, viltøkologi, landskapsarkitektur, agronomisk forvaltning og skog- og utmarksteknikk.

www.utmarksavdelingen.no

Viken Skog

Et skogeierandelslag for ca 13 000 skogeiere i Buskerud, Vestfold, Siljan i Telemark, det meste av Akershus og i deler av Oslo, Østfold og Oppland.

www.vikensskog.no

Andre aktuelle lenker:

Østfold Bondelag

www.bondelaget.no/ostfold

Østfold Fylkeskommune

www.ostfold-f.kommune.no/

Indre Østfold Utvikling

<http://www.indreregion.no/indre-ostfold-utvikling.336399.no.html>

Etablererservice

<http://etablerer-ostfold.no/>

Navet næringshage

<http://navet.no/>

Norges Vel

<http://www.norgesvel.no/>

NUG

Næringsutvikling på gårdsbruk-<http://www.nlr.no/sok?s=nug>

Energigården

<http://www.energigarden.no/>

Trykket 4.3.2015

Landbrukskontoret HSA
Spydeberg kommune
Stasjonsgata 35
1820 Spydeberg
69 83 35 00

landbruk@spydeberg.kommune.no

www.landbrukhsa.no

Følg oss på Facebook!